

Streszczenie

Pozew rozwodowy jako odmiana gatunkowa

Rozprawa *Pozew rozwodowy jako odmiana gatunkowa* wpisuje się w nurt genologii lingwistycznej. Celem badania jest opisanie pozwu rozwodowego w oparciu o teoretyczne podstawy modelowania gatunkowego stworzone przez Marię Wojtak. Badanie podgatunku objęło aspekt strukturalny, pragmatyczny, poznawczy, aksjologiczny i stylistyczny.

W każdym aspekcie widoczne jest dążenie nadawcy do wpisania treści swego życia w skonwencjonalizowany typ tekstu. Okazuje się, że pozew rozwodowy jest typem niespójnym, w którym części zasadnicze tj. żądania i uzasadnienie wyrażone są za pomocą odmiennych środków składniowych i stylistycznych. Wyrażone technicznie oczekiwania tworzące odrębną część dokumentu nie korelują z opowieścią o życiu codziennym wyrażoną w uzasadnieniu. Pismo wyróżnia brak zwrotów grzecznościowych w kierunku instytucjonalnego adresata, a także dążenie autorów do precyzyjnego opisywania zdarzeń.

Pozew rozwodowy będący typem tekstu urzędowego łączy w sobie elementy kilku innych gatunków, np. skargi i wniosku, których zastosowanie zależne jest od intencji nadawcy. Głównym celem pozwu jest przekonanie odbiorcy do spełnienia żądań, które wyrażone są w sposób sformalizowany i w tym zakresie brak miejsca na wariantywność. W uzasadnieniu natomiast obserwuje się większą dowolność autorską, a jego tematyka i sposób przedstawienia są kwestią indywidualną, zależną od potrzeb i konkretnych celów nadawcy.

W rozprawie przedstawiona została też historia pozwów rozwodowych, a także prawne zasady jego funkcjonowania. Pozew, podobnie jak inne pisma sądowe, podlega regułom i modyfikacjom prawnym, które podyktowane są założeniami ustawodawcy i to one decydują o kształcie pisma. Jest więc gatunkiem ewoluującym, gdyż zmieniające się prawo narzuca dodatkowe elementy do uwzględnienia w tekście. Nadawca musi je spełnić, aby pismo zostało procedowane. Jego stworzenie wymaga więc pewnej wiedzy w zakresie rozumienia i stosowania przepisów prawnych.